

הלכות סוכה

תרכה:

א בסכת תשבו שבועת ימים [גו'] למען ידעו דורותיכם כי בסכות הושבתי את בני ישראל בהוציא אותם מארץ מצרים^א הם היו ענני כבודו^ב שהקיפם בהם לצל לכל יכת בהם שרב ושמש^ג ודוגמא לזה צוננו לעשות סוכות העשוית לצלו כדי שזכור נפלאותו ונוראותו^ה.

ולכן צריך כל אדם לבוין בישיבתו בסוכה שיושב בה כדי לקיים מצות הקב"ה שצוננו לישב בסוכה זכר לציאת מצרים^ז.

ומצוה לתקן הסוכה^ח ולבנותה כולה מיד למחרת יום הכיפורים^ט אחר יציאה מבית הכנסת מצוה הבאה לידו אל יחמצנה^י:

תרכו העושה סוכה תחת האילן או תחת הגג וכו כ"א מעיפים:

א אין אדם יוצא ידי חובתו אלא בסוכה שאינה עשויה אלא לצל^א בלבד דוגמת ענני כבוד אבל אם הוא עשויה גם לדירה דהיינו לדור בה בקביעות^ב ולא להסתופף בצלה בלבד או ששולח גג להשתמש בה תשמיש של צניעות^ג כגון באוצר^ד או שאר עשוי שצריך לעשותו במקום צנוע או שהיא עשויה גם למחסה ולמסתור מורם וממטר^ה כל שאינה עשויה לצל בלבד אין זו סוכה אלא בית^ו שהרי הבית הוא מיוחד לכל דברים אלו והתורה אמרה סוכה ולא בית^ז:

ב וצריכה שתהא הסוכה תחת אויר השמים^ח דוגמת ענני הכבוד^ט אבל אם עשאה בתוך הבית פסולה^י לפי שאין צל הסוכה משמש כלום^{יא} שאף בלעדי הסכך יש כאן צל מחמת הקרת הבית וכן הרין בעושה סוכה תחת האילן^{יב} או תחת שאר דברים הפסולים לסכך שיתבאר בס' תרל"א^{יג} בין שקדמה הסוכה לדבר הפסול המאחיל עליה בין שקדם

א ויקרא כג, טזג.
 ב רבי אלעזר בבביתא יא, ב (ענני כבוד). מור (כבוד)
 וש"ס מ"א, וראה גם לעיל ס' חכמ ס"ד.
 ג מור וש"ס שם.
 ד כדלקמן ס' תרכו ס"א וש"ס וראה לקו"ש הל"ב ע' 140
 ואלה, שלחן המלך ח"ב ע' רכה.
 ה טור ולבוש.
 ו כן הוא בדפוס. אמנם ברוב הדפוסים: וכן. וראה לקו"ש שם. שלחן המלך שם ע' רלג.
 ז מ"א ריש חמ"י, ביח ד"ה תלה. ועד"ז ראה לעיל ס' ח ס"ו (בצניעות). ס' כה ס"א (בתפילין).
 ח מנהי"ל ריש הל' מכות, רמ"א.
 ט מ"א סק"א, בשם מנהי"ל שם. וראה רמ"א סוס"י תרכה, להחליט מיד במצוה ודו"ב, וזה מנהג הב"ה, עכ"פ בדיבור (ס' המגנה"ש — הל"ד ע' 59, ואצר מנהגי הב"ד ע' תת).
 י מנהי"ל שם, בשם מהר"ם סג"ל, רמ"א, ע"פ סכילתא כא פ"ט ד"ה ושנתום. רש"י מגילה ג, סע"ב, ושמות יב, ה, וראה לעיל ס' יד סוף ס"ה, ס' רמג ק"א ס"ק א.
 א מור וש"ס ס' תרלה ס"א. וכדלעיל ס' תרכה וש"ס.
 ב ר"ן (ה, ד), א' ד"ה מכות. מ"ו וז"א ס' תרלה סק"א (גם ברעת רש"י). וראה גם לקמן ס' תרלא ס"ב, ואם עשויה רק לצל דר בה כל השנה, ראה לקמן ס' תרלו ס"ב.
 ג רש"י שם. מ"א שם.
 ד ר"ן שם. מ"ו וז"א שם. ועד"ז לעיל ס' תקח ס"ב (עצים שהבנין לאוצר להצניען). וראה הע"כ תתנע ע' 59.
 ה ראב"ה ס' תריא, בשם ר"ת תהות מיטוניות פ"ה אות טו. ש"ס שם. וזוא לשון תפסוק ישעיה ד, ג, וראה לקו"ש הל"ב ע' 142 הערה 30. לקמן ס' תרלא ס"ה. ש"ת אבני נזר או"ח ס' תענ. פתחא וזמא לס' תרלה ס"א.
 ו מ"ו שם. וראה גם לקמן ס' תרכב ס"ה. ס' תרלא ס"ה.
 ז רש"י ד, א ד"ה רבי מאיר. מ"א סק"א. מ"ו ס' תרכב סק"ה. וראה לקמן שם סכ"ג.
 ח טור ולבוש ס"א. מ"ו ס"ק א.
 ט לדבוש שם.
 י משנה ובביתא פג, ב. מור ורמ"א ס"א.
 יא ר"ן (ה, רע"א). וראה לקו"ש שם הערה 31. שלחן המלך שם ע' ליה.
 יב משנה ובביתא פג, ב. מור וש"ס ס"א.
 יג אות"ל: ס' תרכב ס"א.

סימן תרכו

א רב חסדא גמחא ה, ב ורש"י שם ד"ה אמר רב חסדא.